

אתגרי הזיהוי והתייעוד של פשעי מין המבוצעים בחסות מתקפת טרור

נובמבר 2024

צוות חוקרות:

עו"ד שיר בוקרה, עו"ד ורדית אבידן, הודיה שקד

חוקרת ראשית:

פרופ' יפעת ביטון

בבוקר יום שבת ה-7 באוקטובר 2023 פתח ארגון הטרור הפלסטיני חמאס במתקפת פתע רצחנית נגד מדינת ישראל. בחסות הכאוס הרב שיצר במתקפה, השתמשו לוחמי ארגון הטרור באלימות מינית חמורה כלפי אזרחיות ואזרחים ישראלים ועוד. הכאוס הרב שיצרה המתקפה שיבש ופגע בתפקודם של רבים מהמגיבים הראשונים והשניוניים, שהם כוחות החירום, הרפואה והביטחון (כוחות חר"ב) האמונים על לחימה, סיוע והצלה באירוע טרור רב-נפגעים. שיבוש זה יצר קושי יוצא דופן בהוכחת הפשעים, ובפרט את השיטתיות שלהם.

למרות עדויות ודוחות מהשטח, העולם הגיב בעיקר בשתיקה או בהכחשה, עובדה שפגעה בהכרה בקורבנות ובאחריות של חמאס לפשעים הנוראיים שביצע. נקודת מוצא זו הובילה את החוקרות לשאול - כיצד מדינה מערבית וחזקה מוצאת עצמה במצב שבו היא מתקשה להוכיח ברמה הראייתית פשעים כה חמורים העולים כדי פשעים נגד האנושות לפי המשפט הבינלאומי?

נוכח עיוות המציאות והעוול הנוסף לקורבנות שנגרם מתגובות אלו עלה הצורך להבין ולהתחקות אחר אופן פעולתם של כוחות חר"ב שזיהינו כבעלי השפעה משמעותית על היכולת הראשונית לזהות ולתעד קיומם של פשעי המין. צורך זה היה המניע המרכזי לביצוע המחקר הנוכחי.

מטרת הדו"ח היא לקדם הכרה חברתית גלובלית בפשעי מין ככלי טרור, להבטיח תמיכה בקורבנות ולמנוע הכחשת פשעים. הוא מציע מסגרת מדיניות לאומית ובינלאומית לחיזוק המאבק בטרור ולהגברת מוכנות מדינות מערביות לאתגרים דומים.

מטרת הדוח

מטרת המחקר היא להציע כלים ומנגנונים שיאפשרו הכרה טובה יותר בפשעי מין שנעשו במהלך פיגועי טרור, למרות הקושי בזיהוי ואיסוף ראיות שמקורו בכאוס של מתקפת הטרור. הדו"ח חושף לראשונה את המחסור במנגנונים כאלה וממליץ להעניק לכוחות החירום (חר"ב) כלים לזיהוי פשעים אלו, בשל תפקידם הראשוני בזירה.

באמצעות הפרויקט מבקשות החוקרות לשנות את הנסיבות בגינן ארגון טרור יצא נשכר בשל השלטת הכאוס במעשיו, שהקשה על יכולתן של מדינות להוכיח ברמה הראייתית את ביצוע פשעיו. לצד ההכרה בקושי הרב הקיים בזיהוי ובאיסוף הראיות לביצוע פשעי המין, מבסס מסמך זה את הקביעה כי יש צורך בשינוי הפרדיגמה הראייתית הרווחת, המחייבת הלכה למעשה הוכחה של פשעי מין שבוצעו לצורך הכרה בהם, כמקובל בהוכחת פשעי מלחמה.

בשל דלות הראיות המאפיינת פשעי מין בכלל, וכאלה הנעשים תחת מתקפת טרור בפרט, יש לפעול לכך שארגון טרור שביצע אותם לא יוכל בחסות הכאוס שהוא עצמו גרם להפיק תועלת מדלות הראיות שהותיר אחריו ולחמוק כך מאחריות לפשעיו.

פרויקט זה מתמודד עם הצורך הדחוף לחזק את המנגנונים הלאומיים והבינלאומיים לתיעוד פשעים מיניים בנסיבות אלו. ממצאיו יתרמו ויעודדו הכרה שיטתית באלימות מינית והתייחסות אליה כפשע נגד האנושות, במיוחד במדינות המתמודדות עם איומים דומים.

בכניסה למיגונית בנחל עוז ממנה נחטפו התצפיתניות, שנה אחרי

שלבי עבודת השטח והמחקר

שלב 1: מיפוי מנגנוני התגובה

בשלב זה נערך מיפוי יסודי של כוחות החר"ב הראשונים והשניוניים שהגיבו למתקפת הטרור ב-7 באוקטובר. המחקר התמקד במשאבים, פרוטוקולים ונהלים של כוחות אלה, בדגש על תפקידם הפוטנציאלי בזיהוי ותיעוד פשעי מין. נמצא כי היעדר הנחיות מקצועיות פורמליות לזיהוי ותיעוד פשעים מיניים פגע משמעותית במוכנותם להתמודד עם אירועים מסוג זה, והדגיש את הצורך בהיערכות מקדימה.

שלב 2: ראיונות מעמיקים

נערכו ראיונות עם עשרות נשות ואנשי צוות מכלל דרגי השטח והפיקוד, ממעגלי התגובה למתקפה, תוך הקפדה על כללי האתיקה של Murad Code. ראיונות אלה חשפו עדויות חדשות ומידע שלא תועד קודם לכן על הכאוס והאתגרים בזיהוי פשעים. תהליך תיעוד קפדני זה הדגיש את המורכבות ואת אי-היכולת של הכוחות לפעול בצורה אפקטיבית במילוי תפקידם.

שלב 3: ניתוח עדויות ושיקולים מקצועיים

צוות המחקר בחן עדויות וחומרים קשים, תוך שמירה על פרטיות המרואיינים והקורבנות ואנונימיותם. העדויות חשפו חוסרים משמעותיים במערכות השטח, במיוחד בזיהוי ואיסוף ראיות לפשעי מין. הניתוח חשף את תנאיה יוצאי הדופן של המתקפה ושיבושה את תפקוד כוחות החר"ב.

שלב 4: הצעת פרדיגמה חדשה

הדו"ח מציע שינוי פרדיגמטי בתפיסת פשעי מין במסגרת מתקפות טרור. הוא קורא להתרחק מהתפיסות המסורתיות ולהתמקד בגישה חדשה, הנשענת על הכרה מהירה ואפקטיבית בפגיעות מיניות גם בתנאי כאוס.

שלב 5: המלצות

הדו"ח מגבש בתוכו המלצות לנהלים חדשים שיחזקו את מוכנותם של כוחות חר"ב ושל הקהילה הבינלאומית לזיהוי ותיעוד פשעי מין תחת מתקפות טרור. ההמלצות מיועדות לקובעי מדיניות, גופי אכיפת חוק וארגונים הומניטריים, ומטרתן ליצור פרקטיקות מיטביות לזיהוי, הכרה וטיפול מהיר ואפקטיבי בקורבנות.

המלצות מדיניות מרכזיות

שיתוף פעולה בקרב גפי חר"ב בהקשר החקירתי

- שילוב מודיעין פלילי מוקדם: יש לכלול את חקירת עבירות המין בשלבים הראשונים של החקירה, תוך איסוף מודיעין ממוקד ותשאול מקיף.
- שיתוף מידע בזמן אמת: הקמת מנגנון לתיאום ושיתוף מידע בין גפי מודיעין ומשטרה, להבטחת חקירות מקבילות.
- הכשרת חוקרים בנושא פשעי מין: העלאת מודעות בקרב חוקרי מודיעין לחשיבות ניתוח פשעי מין בזירות טרור.
- צוותי חקירה משולבים: יצירת צוותים ייעודיים לשילוב ידע בטחוני ופלילי, לפעולה מהירה ויעילה.
- גישה חקירתית מוכוונת אינדיקציות: הרחבת חקירות מעבר לעדויות ישירות לזיהוי רמזים ותבניות הקשורים לפשעי מין.

העלאת מודעות והכשרה

- הגברת מודעות לפשעי מין: סדנאות והכשרות לזיהוי סימני תקיפה מינית בזירות לחימה, כולל חינוך לחשיבות התייעוד.
- תיעוד בזירה קשה: הכשרת צוותים להתמודדות רגשית עם מראות קשים ולזיהוי פרטים חשובים בזירה.
- זיהוי אינדיקציות ספציפיות: מיקוד בזיהוי מאפיינים חריגים שיכולים להצביע על פגיעות מיניות, כמו מיקום הגופה או פציעות ייחודיות.
- כלים לתיעוד ראיות: שימוש בציד פשוט וזמני (כגון טלפונים ניידים) במקרים בהם אין אמצעים מתקדמים.

תיעוד והערכה

- מערכת תיעוד שיטתית: פיתוח פלטפורמות מסודרות לרישום נתונים מהשטח תוך שמירה על פרטיות הקורבנות.
- תיעוד בדיעבד: הקמת מנגנון לאיסוף מידע מהעדים והזירות לאחר אירועים, כדי להשלים פערים ולשמר ראיות.
- שימוש בכלי תיעוד פשוטים להפעלה: גם בתנאי שטח מורכבים.
- יצירת מנגנוני התרעה ודיווח: יש לייסד ולהסדיר מנגנוני הודעה פורמאלי על חשד לביצוע פשעים ולבסס מערך דיווח בכל גוף חר"ב.

איסוף ראיות

- פיתוח טכנולוגי לאיסוף ראיות: שימוש בטכנולוגיות חדשות, כמו מצלמות גוף ומיפוי דיגיטלי, לאיסוף מדויק בשטח.
- שימוש בבינה מלאכותית: הטמעת כלים לזיהוי, סינון ואימות ראיות, תוך הפחתת חשיפת חוקרים לתוכן מזעזע.
- ניתוח נתונים מתקדם: פיתוח אלגוריתמים שיזהו אינדיקציות לפגיעות מיניות מתוך מאגרי מידע דיגיטליים עצומים שנאספו בזירות טרור.

הכנה למתקפות עתידיות

- הגברת מוכנות והכשרה: הכשרת צוותים בהתמודדות עם פשעים תחת מתקפות, כולל תרגולים וסימולציות.
- תגבור כוח אדם מותאם למשימה: הכשרת יחידות ייעודיות לאיסוף ראיות בזירות לחימה, תוך שינוי נהלים המעכבים תיעוד.
- הקצאת סמכויות מחדש: אופטימיזציה של חלוקת משימות בין גפי חר"ב בהתאם למיומנותם.
- הפקת לקחים: ביצוע הערכות לאחר אירועים לשיפור תהליכים ונהלים עתידיים ושימור האמון הציבורי.

תוצרי הפרויקט:

① פיתוח מנגנונים להכרה בפשעי מין ולעשיית צדק עם הקורבנות. איתור ומיפוי ליקויים במנגנונים הקיימים לתיעוד ותגובה לפשעים מיניים במהלך התקפות טרור.

② גיבוש המלצות מדיניות ראשוניות מעשיות להגברת המוכנות של מדינות לזיהוי אינדיקציות לפשעי מין תחת מתקפת טרור, תיעודן, הכרה בהם והאצת טיפול מהיר, ובראשן המלצה על **הקמת גוף מדינתי שישמש מערך הוליסטי מתכלל** (holistic and integrative body) שיפעל להגברת מוכנות לאומית בתחום.

③ הצעה לשינוי של הפרדיגמה בנוגע להוכחת ביצוע פשעי מין תחת מתקפת טרור:
א) שינוי התפיסה הרואה במתקפת טרור כמיועדת להרג בלבד של חפים מפשע, אשר חייבת להכיר גם באפשרות ביצועם של פשעי מין כחלק ממתקפת טרור ממוקדת וקצרת-מועד.

ב) שינוי התפיסה הראייתית, המבוססת על דרישה מסורתית להציג ראיות כדי להוכיח את קיומם פשעי מין. תחת זאת, יש להכיר בקושי הראייתי המובנה בהוכחתם, בדיוק בשל ביצועם תחת מתקפת הטרור, ולהחיל עליהם את עקרון "הנזק הראייתי", אשר בעקבות זיהוי של אינדיקציה לפשע מין יאפשר ריכוך באופן הוכחתם.

④ הפצת תוצרי הדו"ח ברחבי העולם, לצורך העלות מודעות ולהשפעה על מוכנות ותגובה עתידית לאלימות מינית בהקשרי טרור.

⑤ רתימת שחקנים מרכזיים בזירה הבינלאומית לשינוי מבני בהתייחסות לאלימות מינית כפשע נגד האנושות.

הנתונים שמאחורי המחקר

בית במגורי צעירים כפר עזה, שנה אחרי

מעל 40

ראיונות מקצועיים שביצענו עם גורמי חר"ב ושימשו כבסיס לעיבוד המידע והסקת המסקנות. גורמי חר"ב אלה כללו נשות ואנשי ביטחון, רפואה, וחילוק, צבאיים ואזרחיים, הן מהדרג הזוטר, אשר מכיר "מלמטה", מהשטח, את העבודה, והן מהדרג הבכיר המכיר "מלמעלה" את אופן ההתנהלות באותם ימים ולעתים אף הכתיב אותו.

9 המלצות על

כוללות המלצות לפעולה ברמה הלאומית והבינלאומית, וכן תתי סעיפים מפורטים, המתמקדים במערך של פעולות מיטביות שיש לנקוט בכדי לשפר את עבודת גופי החר"ב בכל הנוגע לזיהוי ולתיעוד פשעי מין תחת מתקפת טרור.

מעל 300 עמודים ✨ 98 עמודים

אורכו של הדו"ח, הכולל שני חלקים.

ניתוח עשרות דו"חות ארגוניים ובינלאומיים, עמודי חקיקה, הנחיות ומחקרים מהארץ ומהעולם.

10 חודשי עבודה ומחקר

המחקר נמשך כ-10 חודשים וכלל שלושה שלבים מרכזיים: תכנון, מיפוי וגיבוש שאלות מחקר; איסוף נתונים מראיונות, דו"חות ומסמכים בינלאומיים; ניתוח הנתונים וגיבוש המלצות לפעולה.

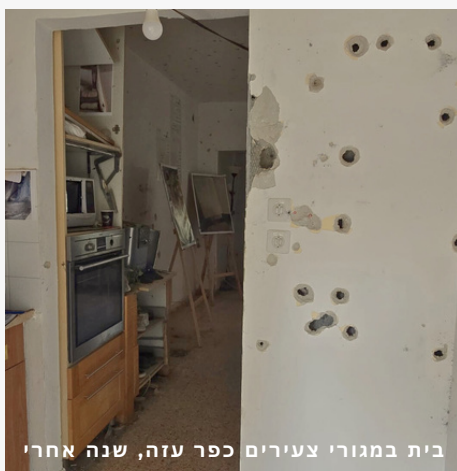
פרדיגמה מרכזית

עיקרון הכאוס במתקפות טרור

- מתקפות טרור מאורגנות, דוגמת מתקפת חמאס המתוארת, מאופיינות ביצירת כאוס רב:
- הרס מערכות תגובה וזיהוי: מתקפות אלו משביתות את יכולתן של מערכות המדינה להתמודד עם זיהוי ותיעוד פשעים, לרבות פשעי מין.
 - זירות פשע לא סטריליות: זירות טרור מתאפיינות בריבוי גופות, הרס פיזי, וזיהום ראיות עקב תנועה לא מבוקרת של כוחות ואזרחים בזירה.
 - העדר תיעוד: כוחות החירום מתמקדים בהצלת חיים ופינוי גופות, ולא באיסוף ראיות. בנוסף, זירות רבות נהרסות באופן המקשה על גישה לממצאים פורנזיים עדינים.
 - טראומה משנית: חשיפת מגיבים וניצולים לתרחישים טראומטיים מקשה על גביית עדויות ברורות ועל זיהוי פשעי מין בזירות המוות.
 - מחסור במיומנות מקצועית: חלק מהמגיבים הראשונים אינם מוכשרים לזהות או לתעד עבירות מין, והתנהלותם בשטח אינה מותאמת לשימור ראיות.

דוקטרינת הנזק הראייתי במתקפת טרור

- לנוכח הקשיים הראייתיים שיוצר הכאוס, מוצע להחיל את דוקטרינת הנזק הראייתי, אשר מבוססת על עקרון המטיל אחריות על מי שפגע ביכולת להוכיח נזק שנגרם:
1. אחריות ארגון הטרור: ארגון טרור המשליט כאוס נרחב, שפוגע ביכולת לתעד פשעי מין, נושא באחריות מוסרית ומשפטית לנזק הראייתי.
 2. עקרון חזקה מבוססת אינדיקציות: קיומן של אינדיקציות קונקרטיות, כגון פגיעות גופניות, הפשטה, ממצאים פורנזיים (לדוגמה, קונדומים או לבוש קרוע) או עדויות ניצולים, ייחשבו בסיס ל"חזקה" לביצוע פשע מין, גם אם הראיות אינן שלמות או חד-משמעיות.
 3. נטל ההוכחה: העברת נטל ההוכחה לארגון הטרור, במקרים שבהם הכאוס שיבש את יכולת המדינה להציג ראיות מוצקות.

בית במגורי צעירים כפר עזה, שנה אחרי

דוגמאות מהשטח

- מציאת קונדום משומש: נחשבת לאינדיקציה לפשע מין, גם אם לא תועד כראוי או נבדק פורנזית.
- תחתוני נשים פזורים בזירה: אינדיקציה להפשטה אסורה, המקימה חזקה לפגיעה מינית אלא אם הוכח אחרת.

על חשיבות ההכרה בביצוע פשעי מין במסגרת מתקפת טרור

הכרה כתנאי לריפוי:

פשעי מין מותירים צלקות נפשיות עמוקות – חוסר ביטחון, אשמה ובושה. ההכרה בפשע מאפשרת לקורבן לעבד את הטראומה ולנוע לעבר החלמה. במתקפת טרור, ההשפעה חורגת מהקורבן הישיר ומגיעה לעדים, לכוחות חירום ולהקהל הרחב. הכחשת הפגיעות פוגעת גם ברמה החברתית, בעוד שהכרה מאפשרת החלמה קולקטיבית.

הכרה כבסיס לעשיית צדק משפטי:

צדק מתחיל בהכרה – פומבית או פרטית – בעוול שנעשה. בהקשר של טרור, הכרה בפשעי מין חיונית כדי להפעיל את מערכת המשפט ולבסס נורמות מוסריות וחברתיות. צדק כזה משרת גם הרתעה עתידית.

מתן קול לקורבן והעברת הבושה לתוקף:

קורבנות לעיתים קרובות נאלצים לשאת בנטל הבושה. הכרה מאפשרת להם לדבר, להתמודד, ולהשאיר את הבושה אצל התוקפים או הארגונים שביצעו את הזוועות.

הכרה כהכרח להעמדת מערכי טיפול:

במדינה הנתונה במצב חירום, לעיתים קיים חשש להתמודדות עם נושא רגיש כמו פשעי מין, מתוך רצון לשמר מורל ציבורי. עם זאת, התעלמות כזו פוגעת ביכולת להפעיל מנגנוני זיהוי, טיפול ושיקום – הן לקורבנות הישירים, הן למשניים (כמו עדים או גורמי חירום). במישור הבינלאומי, הכרה חשובה כדי לאפשר שיתוף פעולה עם ארגונים בינלאומיים בעלי מומחיות במצבים של פגיעות מיניות מסיביות, דבר המסייע למדינה שנמצאת במצב כאוס.

צמצום הפצת פייק ניוז:

בעידן הדיגיטלי, מידע כוזב על פשעי מין עשוי לפגוע בקורבנות ולסבך את תהליך ההכרה. הכרה מיידית ועקבית בפשעי מין יכולה לנטרל את הכאוס שנובע ממידע שקרי, לשמור על אמינות ולהגן על הקורבנות.

ממצאי הדו"ח

מיגונית במוצב נחל-עוז ממנה נחטפו התצפיתניות, שנה אחרי

תפקוד מערכות תגובה:
נבחנו תפקודיהם של כוחות
חירום, ביטחון ורפואה
(כוחות חר"ב) כאחראים
לזיהוי ותיעוד פשעי מין.
אותרו קשיים ואתגרים
בזיהוי מוקדם ובתיעוד
הראיות תחת תנאי הכאוס
של מתקפות טרור.

שינוי תפיסתי לגבי
פשעי מין במתקפות
טרור: הובהר כי פשעי
מין אינם רק תוצאה
משנית של כאוס,
אלא טקטיקה
פוטנציאלית
שמחייבת התייחסות
ייחודית.

ערעור על קונספציות
קיימות: הדוח מפרק
את התפיסה שאלימות
מינית כטקטיקה
מלחמה אינה מתרחשת
במתקפות טרור
חד-פעמיות, במיוחד
באדמת מדינות
מערביות.

הקמת גוף מתכלל:
גוף שיתמקד בזיהוי ותיעוד
מהיר של פשעי מין, תוך
שימוש בפרוצדורות
מתאימות למצבי כאוס.

הדוח מדגיש את הצורך
בהכרה "רכה" בביצוע
פשעי מין בשלב מוקדם,
מתוך הבנה ששלב זה
הוא קריטי להקמת
מערך סיוע, הכנת
תשתית משפטית
עתידית והפעלת אחריות
ראשונית כלפי מבצעי
הפשעים.

שיפור מוכנות כוחות חירום
(חר"ב):

- פיתוח הכשרות וכלים
לזיהוי ותיעוד אינדיקציות
לפשעי מין כבר בשלב
האירוע.
- יצירת מנגנונים מתכללים
לתיאום בין כוחות חירום
ורשויות לאומיות
ובינלאומיות.

פרטי הצוות:

צוות המחקר כולל מומחיות בעלות ניסיון רב בתחומי אלימות מינית, משפט בינלאומי ופעילות פמיניסטית.

פרופ' יפעת ביטון

חוקרת ראשית

YIFAT.BITTON@ACHVA.AC.IL

פרופ' יפעת ביטון חוקרת משפט ופעילה לשוויון. נשיאת המכללה האקדמית אחוה ויו"ר ועד ראשי המכללות הציבוריות בישראל. ייסדה ועמדה בראש "מרכז תמורה, המרכז הישראלי לשוויון", בו ביססה מערך משפטי, הן במישור התיאוריה הן באמצעות ליטיגציה להטלת אחריות נזיקית על הפרות זכויות אדם. פרופ' ביטון מונתה לרכזת הלאומית מטעם מדינת ישראל של תכנית מחקר אירופית בנושא "פמיסייד", תחום התמחות ייחודי שלה, בו ייצגה קורבנות ומשפחותיהן וזכתה להעמיד תקדימים פורצי-דרך. עבודתה האקדמית כוללת עשרות מאמרים וספרה האחרון, Femicide, נכתב במשותף עם חוה דיין ובוחן את הנושא מזווית מעורבת, משפטית וקרימינולוגית. על עבודתה המתממשת בתחום זכויות האדם, זכתה ביטון למגוון פרסים והוקרות לאומיים ובינלאומיים ואף הייתה מועמדת פעמיים לכהונה בבית המשפט העליון של ישראל, כאישה הצעירה ביותר שהופיעה ברשימה. ביטון בעלת דוקטורט מהאוניברסיטה העברית ו-L.M. מאוניברסיטת ייל, בהצטיינות יתירה; הייתה מרצה אורחת באוניברסיטת שיקגו, אוניברסיטת ניו יורק ואוניברסיטת פקינג. שימשה חוקרת אורחת כעמיתת פולברייט באוניברסיטת הרווארד.

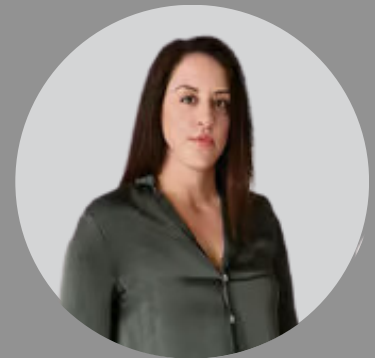
עו"ד ורדית אבידן

חוקרת

הודיה שקד

חוקרת

עו"ד שיר בוקרה

חוקרת

צילום: דנה קופל

עורכת דין חברתית, בעלת תואר שני במשפטים מאוניברסיטת חיפה. מתמחה במוגנות מינית בארגונים, ובעלת ניסיון של שני עשורים בייצוג בבתי-משפט של קורבנות תקיפה מינית והכרה בטרומה. שימשה עורכת-דין מובילה ב"מרכז תמורה, המרכז הישראלי לשוויון". חברת סגל קליני במערך הקליניקות של הפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה ומנהלת כיום את הקליניקה לסיוע משפטי בעתות מלחמה של הפקולטה.

משפטנית, בעלת תואר שני במנהל ומדיניות ציבורית מאוניברסיטת בן-גוריון. בעלת ניסיון רב בתחומי יחסי עבודה ומדיניות ציבורית, ומורשת ביצוע חקירות בתחומים מגוונים. שימשה כמנהלת מחוז הדרום בהסתדרות הכללית החדשה וכמנהלת תכנית בקרן איס"ף. משמשת כראש מטה הנשיאה במכללה האקדמית אחוה.

עורכת דין וחוקרת, בעלת תואר שני ביחב"ל עם התמחות באסטרטגיה ימית מאוניברסיטת חיפה, ותואר ראשון ושני במשפטים (בהצטיינות) מהמכללה למנהל, הייתה עמיתה בקורס משב"ל פומבי באקדמיה למשפט בינלאומי בהאג, שימשה כמנהלת פרויקטים ב"מרכז תמורה - המרכז הישראלי לשוויון", שם התמחתה בייצוג אזרחי של קורבנות לעבירות מין, אלימות ואפליה. כיום משמשת כרכזת בכירה במחלקת קשרי ציבור ממשל במשרד המשפטים, ומתרגלת באוניברסיטת רייכמן.

תודות

בית בכפר עזה, שנה לאחר המתקפה.

אנו מבקשות להודות לעשרות המרואיינים והמרואיינות שפעלו בדבקות ובמסירות להצלת חיי אדם, לחילוץ הגופות של מי שלא שרדו את התופת, ולזיהויים כדי להשיבם מוקדם ככל הניתן למשפחותיהם, לקבורה ולאבל.

פרויקט זה מוקדש באהבה, בכאב ובחמלה לקורבנות התקיפות המיניות של חמאס; למי ששרדו ויישאו בנפשן את צלקות הזוועות, למי שאיבדו את חייהן ולמי שקולן מושתק בשבי. אנו נושאות אתכן ואתכם בליבנו ובמעשינו.

לזכרם של רנ"ג חן נחמיאס ואל"מ רועי לוי, לוחמים עזי-נפש ושואפי-שלום, אשר נהרגו בקרבות הבלימה בהגנה על אזרחי ישראל ביישובים אליהם פלש ארגון הטרור של חמאס.